

Opinnäytetyö (AMK)

Esittävä taide

Tanssinopettaja

2015

Karita Suova

MATKA TANSSINOPETTAJAKSI

– ajatuksia opettajuudesta ja ammatti-
identiteetistä

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Esittävä taide | Tanssin suuntautumisvaihtoehto

2015 | 25 sivua

Ohjaajat: Tarja Yoken, David Yoken

Karita Suova

MATKA TANSSINOPETTAJAKSI

Tämä tutkielma on kirjallinen osa tanssinopettajan tutkinnon (AMK) taiteellisesta opinnäytetyöstä. Taiteellinen osa opinnäytetyöstäni on soolokoreografia Muistot aikansa kulkeneet. Teos esitettiin toukokuussa 2015 Turun AMK:n Taideakatemia Köysiteatterissa järjestetysssä Köydet irti! – festivaalissa.

Opinnäytetyön kirjallinen osio käsittelee tanssinopettajan ammatti-identiteetin muodostumista. Tanssinopettajan ammatti ei rajaudu pelkkään tanssiliikkeiden opettamiseen, vaan siihen liittyy lukuisia eri osa-alueita, joista kukin vaikuttaa ammatti-identiteettiin ja omaan opettajuuteen. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää omia ajatuksia identiteetin muodostumisesta ja ymmärtää tanssinopettamisen monipuolisuutta ja mitä opettajuus vaatii omalta persoonalta.

Opinnäytetyössä pohditaan tanssin vaikuttamista identiteettiin ja kuinka harrastuksesta tulee ammatti ja elämäntapa. Tanssialalla olevilta kuulee usein sanottavan, että tanssinopettajan työ on kutsumustyö. Tutkielmassa pohditaan asioita, jotka vahvistavat omaa ammatti-identiteettiä. Opinnäytetyössä haastatellaan tanssin ammattilaisia, jotka jakavat omia ajatuksia tanssinopettajana olemisesta.

Tanssinopettajan työ vaatii pitkäjänteisyyttä, intohimoa, taitoa ja tietoa. Opettajan ammatti-identiteettiin vaikuttavat monet asiat, eikä ammatti-identiteetti pysy välttämättä aina samana. Kokemukset ja työn tekemisen pitkäjänteisyys muovaa jokaisesta opettajasta erilaisia alan ammattilaisia. Ammatti-identiteettiin kohdistuvien kriisien voittaminen ja omien työtapojen kyseenalaistaminen vie opettajuutta aina askeleen eteenpäin.

ASIASANAT:

ammatti-identiteetti, tanssi, tanssin opettaminen, opettajuus

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Performing arts | Department of dance

2015 | 25 pages

Instructors: Tarja Yoken, David Yoken

Karita Suova

JOURNEY TO BECOME A DANCE TEACHER

This study is written as a partial fulfillment of the Dance Teacher Degree / Bachelor of Dance, at the Turku University of Applied Sciences. The artistic choreographic part of the degree is a solo dance *Muistot aikansa kulkeneet* / "Memories of Times Travelled". This choreography was performed at the Turku University of Applied Sciences' *Köydet irti!* – festival in Köy-siteatteri, May 2015.

This study analyses subjects that affect the professional identity of a dance teacher and how professional identity is formed. Being a dance teacher is not only that one teaches the technique, but also that many different roles affect the identity of being a teacher. This research will examine the issues that clarify the teacher's professional identity. One of the study's sources of information are interviews.

Being a dance teacher requires passion and perseverance. This researcher heard many times from dance teachers that being a dance teacher is a way of life and they grew up to do that. The purpose of this study is for the author to clarify for herself and for others what is required to be a dance teacher and how one's identity is shaped during one's teaching career.

KEYWORDS:

professional identity, dance, teaching dance

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 AMMATTI-IDENTITEETTI	6
2.1 Ammatti-identiteetin muodostuminen	7
2.2 Tanssinopettajan ammatti-identiteetti	8
3 TANSSINOPETTAJINA TYÖSKENTELEVIEN KÄSITYS AMMATTI-IDENTITEETIN MUODOSTUMISESTA	15
3.1 Tanssiharrastuksesta ammattiin	15
3.2 Ajatuksia opettajuudesta ja ammatti-identiteetistä	17
4 POHDINTA	23
LÄHTEET	25

LIITTEET

Liite 1. Haastattelupohja

1 JOHDANTO

”Tanssinopettajakoulutus antaa opiskelijalle valmiuden oman taiteenalan asi-
antuntijatehtäviin. Valmistuttuaan opiskelija pystyy työllistämään itseään moni-
puolisesti tanssialan ammateissa opettajana ja esiintyjänä sekä pystyy suunnitte-
lemaan ja toteuttamaan esityksellisiä ja kasvatuksellisia kokonaisuuksia. Hän
pystyy työllistymään myös yrittäjänä.”

Näin kirjoitettiin keväällä 2011 Turun Ammattikorkeakoulun internetsivuilla, Tai-
deakatemian esittävän taiteen opetustarjonnasta. Luin tekstin ennen opiskelu-
paikkaan hakemista. Teksti vaikutti lupaavalta ja ajattelin tulevaisuuden ammat-
tini selkeytyvän 4 vuoden opintojen aikana. Opiskelujen loppupuolella tekstiin
palatessani huomasin, etten tiedä vielääkään tarkasti, kuka tai mikä olen tanssin
ja taiteenalalla, vaikka valmistun tanssinopettajaksi.

Moni meistä tulevista tanssinopettajista pohtii valmistumisen kynnyksellä: mitä
seuraavaksi? Joudumme pohtimaan, haluammeko hakea töitä tanssinopettaji-
na, tanssijoina tai ehkä hakeutua kokonaan toiselle alalle. Valmistumisen lähes-
tyessä oman tulevan ammatin merkitseminen itselleen määrityy ja mietimme
sen suhdetta omaan identiteettiin. Kaikilla ei välttämättä ole vielä selvää ajatus-
ta siitä, mistä hakea töitä tai mitä ylipäättänsä elämältään haluaa. Epävarmuus
tulevasta voi heikentää käsitystä omasta ammatti-identiteetistä.

Opinnäytetyössä käydään läpi ammatti-identiteettiin vaikuttavia tekijöitä. Tarkoi-
tukseni on selvittää sekä itselleni että lukijalle, mistä osista tanssinopettajuus ja
ammatti-identiteetti muodostuvat. Opinnäytetyössä haastatellaan tanssinopetta-
jina toimivia henkilöitä. Haastatteluiden tarkoituksena on reflektoida haastatelta-
vien mietteitä tanssinopettajuudesta omiin ajatuksiini. Tavoitteeni on koota opet-
tajuutta rakentavia asioita ja sen avulla selventää tanssinopettajan ammatti-
identiteettiä muovaavia tekijöitä.

2 AMMATTI-IDENTITEETTI

Tanssia opettaessa opetetaan opittua tietoa, mutta samalla myös jotakin itses-
tämme. Pedagogiset valinnat pohjautuvat opetustyössä opettajan henkilökoh-
tasiin arvoihin, jotka puolestaan muodostavat taustahorisontin, joka määrittelee
opettajan pedagogiikkaa. (Stenberg 2011, 20.) Opettaja välittää tanssikulttuuria
eteenpäin oppilaille oman tanssimisen ja opettamisen kautta. Opettajilta odote-
taan paljon. Heidän täytyisi olla luovia ja ajan hermolla olevia monipuolisia
osaajia. Tanssimaailmassa on tietynlaiset ennakkokäsitykset tanssilajeista sekä
lajien opettajista. Olen huomannut myös, että ammattinimikettä tanssija pide-
tään ns. korkeampiarvoisena kuin tanssinopettajan ammattinimikettä. Tanssin-
opettajasta saatetaan ajatella, että ”hän on se, joka ei menestynyt tanssijan
uralla”. Oma ammatillinen identiteettini on se, mitä koen olevani tanssinopetta-
jana tällä hetkellä. Olen joutunut käymään ajatuskamppailua siitä, että olenko
sydämeltäni ja mieleltäni tanssinopettaja, vai saanko valmistuttuani tutkin-
tonimikkeen, joka ei määrittele laisinkaan ammatillista identiteettiäni.

Identiteetti käsitettä voidaan tarkastella monestakin näkökulmasta, mutta yleisin
määritelmä identiteetistä on käsitys omasta itsestä ja käsitteenä se vastaa ky-
symykseen kuka minä olen? Yksilö pystyy identiteettinsä avulla määrittelemään
muille, kuka hän on. Identiteetti on läpi elämän jatkuva matka, vaikka itseys on-
kin usein hetkeen sidoksissa. Identiteetti määrittyy tietyssä hetkessä ja tapah-
tumassa. ”Käsitys itsestä ja omasta elämästä ei ole muuttumaton, vaan raken-
tuu vähitellen ihmisen suhteuttaessa uusia kokemuksia aiempiin elämänkaa-
rensä tapahtumiin”. (Arasola, 2002.) Tarkasteltaessa tanssin vaikutusta omaan
identiteettiini, voin huomata tanssin vaikuttaneen minuuteeni useiden vuosien
ajan. Hetkittäin tanssi on myös heikentänyt identiteettiäni. Mutta koska tanssi on
niin suuri osa identiteettiäni, sitä heikentävät asiat ja identiteettikriisit eivät ole
poistaneet tanssijuuttani. Identiteettiä heikentävät hetket, kuten epäonnistumiset
tanssissa, eivät ole koskaan saaneet minua lopettamaan tanssimista, joten en
ole joutunut muovaamaan identiteettiäni minkään täysin uuden asian ympärille.

Minän identiteetti on sidoksissa elämän eri vaiheisiin sekä tähän hetkeen. Se ei siis muovaudu koskaan tiettyyn muotoon vaan elää elettyä elämää persoonan kanssa. Identiteetin muodostuminen alkaa jo varhaisella iällä ja identiteettityön välineinä ovat omaa elämää koskevat valinnat, joista kaksi tärkeää ovat koulutus- ja ammatinvalinnat.

2.1 Ammatti-identiteetin muodostuminen

Ammatti-identiteetti kertoo henkilön omasta käsityksestä ammattiaan ja osaamistaan kohtaan. Ihmisellä on ammatti-identiteetti kun hän kokee omaavansa ammatin vaatimat taidot ja kun hänellä on tietoa omista resursseistaan ja rajoituksistaan. Ihmisen ammatillinen kasvu on osa ihmisen olemista, kasvua ja persoonallista kehitystä. (Arasola 2002.) Se tarkoittaa myös ammattiin samaistumista ilmentäviä ominaisuuksia ja piirteitä. Ammattiin samaistutaan henkilökohtaisesti mutta toisaalta ammatti-identiteetti kehittyy työkokemuksien ja persoonallisen kehityksen avulla. (Sippo 2000, 23.)

Ammatinvalinnassa tärkeää on motivaatio ja halu tehdä työtä. Ammatti-identiteetin merkittävä tekijä on sitoutuminen, joka tapahtuu ammatin valinnan äärellä (Sippo 2000, 24). Sippo pohtii kirjassaan ammattiin sitoutumisen tarpeellisuudesta. Jos ammattia joutuu vaihtamaan usein, se vaikuttaa sitoutumiseen ja ammatti-identiteetin muodostumiseen. (2000, 24.) Mielestäni sitoutumisen rinnalla motivaatio vaikuttaa ammatti-identiteetin muodostumiseen merkittävästi. Päästessään opiskelemaan hakemaansa koulutukseen, sitoutuu samalla ammatin opiskeluun. Mutta jos ei ole motivaatiota alaa kohtaan, ei mielestäni pysty sitoutumaan eikä kehittämään alan vaatimia tietoja ja taitoja. Työelämään siirtyessä koen motivaation ja aidon halun olevan suurimmat edesauttajat ammatti-identiteettiä kehittäessä. Työhön voi sitoutua muodollisesti, mutta jos ei pidä työstään, ei ammatti-identiteettikään pysty kehittymään.

Sitoutuminen auttaa omien ammattiarvojen muodostumisessa, mutta onko sitoutuminen tarpeellista ammatillisen kehittymisen kannalta ja onko tarpeellista rakentaa minuutta ammatin tai työn ympärille? Sitoutuminen vaikuttaa valintojen

onnistumiseen, mutta nykyään muutoksien jatkuva tarve tekee sitoutumisesta haasteellista. (Arasola, 2002.)

Mielestäni henkilöt, jotka valitsevat tietyn alan, voivat toimia alan eri tehtävissä jos tieto ja taito siihen riittävät ja henkilöllä on siihen motivaatiota. Nykyaikana ihmisiltä vaaditaan hyvää koulutusta ja monipuolisuutta, joten vain yhteen alueeseen jumiutuminen voi johtaa ammattiin piintymiseen. Ammatti-identiteetti ei ole koskaan valmis, ja sen keskeneräisyys täytyy hyväksyä. Ammatille, ja myös itselleen, täytyy antaa aikaa ja kehitystilaa. Kun tietää ja tuntee itsensä hyvin, pystyy myös suhteuttamaan itsensä työympäristöön ja kehittämään omaa ammatti-identiteettiä.

2.2 Tanssinopettajan ammatti-identiteetti

Tanssiharrastus aloitetaan usein nuorella iällä. Nuoret tanssinharrastajat eivät haaveile tanssinopettajan ammatista, vaan yleensä kuulee heidän haaveilevan tanssijan ammatista. Tanssinopettajan ammatti vaikuttaa olevan enemmänkin kutsumusammattilta. Katarina Stenberg miettii kirjassaan Riittävän hyvä opettaja, opettajuus sanan merkitystä. Termille opettajuus ei ole muissa kielissä mitään vastinetta. Opettajuus sanaa käytetään yleisesti, mutta kukaan ei puhu esimerkiksi kampaajuudesta mutta puhutaan kuitenkin kumppanuudesta ja vanhemmuudesta. (2011,7.) Termiä tanssinopettaja on vaikea määritellä lyhyesti. Opettajuuden yhdistäminen tanssijuuteen ja taiteilijuuteen on moninainen yhtälö eikä sitä pysty selittämään sanoin kovinkaan pitkälle. Stenbergin mukaan opettajuus on ajattelun, tunteen ja toiminnan kudelma (2011,7). Tanssin opettamisessa mielestäni pätee sama: tanssialalla tunteet ja toiminta vievät voimakkaasti eteenpäin sekä tanssiessa että opettaessa. Tanssinopettajan työhön ei kuulu vain ja ainoastaan liikkeiden opettaminen. Opettajuus on myös olemista kasvattajana, pedagogina ja alan ammattilaisena ja asiantuntijana. Sana opettajuus kuvastaa itselleni ammattia, johon on kutsumus. Sana viittaa myös identiteettiin, joka on muodostunut vahvasti ammatin ympärille.

Ovatko tanssinopettajat myös taiteilijoita? Termillä taiteilija viitataan henkilöön, joka harjoittaa ammatikseen taidetta. Tanssi on taidemuoto, jota tanssinopettajat opettavat, joten opettajatkin ovat taiteilijoita. Itse miellän sanan taitelija henkilöön, joka on tehnyt jo mittavan uran taiteen parissa. Vaikka itse teen töitä taiteen parissa niin en koe kuitenkaan olevani taiteilija. Sanasta taiteilija huokuu mielestäni kokemus, menestys ja arvostus.

Tanssi ja tanssijuus ovat kaksi eri termiä. Tanssi sanana viittaa taidemuotoon, tanssijuus taas persoonan tanssi-identiteettiin. Koen että minuuteni on muodostunut tanssin ympärille niin vahvasti, että suuri osa identiteetistäni perustuu tanssijuuteen. Tanssijuus on monien mutkien kautta muodostunut osaksi minua. Se ei ole vain harrastus, vaan suuri osa minua. Tanssinopettajuus perustuu mielestäni tanssijuuteen. Tanssi muodostaa vahvan siteen omaan persoonaan, joka vaikuttaa lähes jokaiseen elämän osa-alueeseen: ajatusmalleihin, sosiaaliin kontakteihin, elämäntapoihin. Kun tanssista on muodostunut vallitseva osa elämää, joka jatkuu vielä alan ammattiin, pystyy omaa identiteettiä kehittämään tanssijuuden lisäksi myös opettajuuden ympärille.

”Onko opettajan työssä jokin sellainen elementti, jota ei sisälly muihin ammatteihin, ei edes perinteisiin ihmissuhdeammatteihin, kuten papin, psykologian tai lääkärin työhön?” (Stenberg, 2011, 7).

Tanssinopettajan työhön sitoutuminen on tärkeää, sillä opettajuus tuo mukanaan monia vastuualueita. Ammatti-identiteetin muodostumisen haasteellisuus on kuitenkin se, että nykyään tanssialan osaajilta vaaditaan monipuolista osaamista. Jos olen ammatiltani tanssinopettaja, voinko toimia myös tanssijana ja koreografina? Tanssialalla yhteen lajiin tai osaamisalueeseen lokeroituminen ei ole mielestäni välttämätöntä alan ammattilaisuuden ja identiteetin muodostumisen kannalta. Eikö voisi olla alan moniosaaja? Toisaalta, kun harjoittaa tiettyä osa-aluetta, esimerkiksi päätoimista jazztanssin opettamista, pystyy helpommin muodostamaan ammatti-identiteetin sen ympärille.

Vastoinkäymiset heikentävät ammatti-identiteetin muodostumista tai jopa estävät sen. Kun haaveet tanssiryhmään pääsystä tai tanssinopettajan paikasta tie-

tyssä tanssikoulussa eivät toteudu, saavat ne kyseenalaistamaan omaa soveltuvuutta alalle. Nyt valmistumisen kynnyksellä koen ammatti-identiteettini olevan vasta aluillaan. Tieto myös siitä, ettei heti saa täyspäiväistä tanssinopettajan paikkaa, vaikuttaa identiteettiin. Moni alalla aloittava tekee töitä useammassa tanssikouluissa opettaen eri tanssilajeja, joten ammatti-identiteetin muovautuminen voi olla jatkuvassa muutoksessa. Venla Korja (2012, 6) kirjoittaa opinnäytetyössään Olen teatteri-ilmaisun ohjaaja, ettei teatteri-ilmaisun ohjaajan identiteettiä voi rakentaa pysyvän ammatin tai työpaikan perusteella. Teatteri-ilmaisun ohjaaja joutuu olemaan vetäjä, ohjaaja sekä esiintyjä. Sama pätee tanssinopettajan työssä. Koen, että tulevilta tanssinopettajilta vaaditaan usean eri lajien osaamista, tanssitaitoa, esiintymiskykyä ja muokkautumiskykyä. Vaikka ammatti-identiteetti muodostuisi opettajuuden ympärille, opettajuus ei ole pelkkää opettamista. ”Näin ollen katson, että pirstaloitunut ammatti-identiteetti sekä eri rooleihin ja niiden identiteetteihin identifioituminen ovat erityistä teatteri-ilmaisun ohjaajalle”(Korja 2012, 6).

Vaikka valmistumisen kynnyksellä ja uran alkuvaiheilla ammatti-identiteetti olisi-kin hieman pirstaloitunut, kannattaa kuitenkin tehdä itselleen selväksi miksi tekee tanssinopettajan työtä. Mihin tahansa opettamiseen tanssin ja matematiikan välillä voi soveltaa ajatusta opettajan käyttöteoriasta. Se on ammatillinen viitekehys, joka ohjaa opettajan opetustyötä ja se rakentuu opettajan omista kokemuksista. Samalla tavoin kuin identiteettikin, käyttöteoria muuttuu eri tilanteissa. Tanssinopetuksessa ei voi etukäteen päättää tiettyä mallia minkä mukaan toimii, vaan täytyy osata mukautua tilanteen ja ryhmän mukaan. Omaa käyttöteoriaa täytyy myös aktiivisesti työstää. Tanssinopettajan työtä ei voi tehdä koskaan helpoksi, mutta sitä voi helpottaa pohtimalla syitä opettamiseen ja näin ollen perustelemaan oman opetustapansa ja selkeyttämään työtänsä. Jos oman opetuksen käyttöteoriat ovat tiedostamattomia, ne voivat johtaa pinttyneihin uskomuksiin sekä tiedottomuuteen omista ajatuksista ja opetuksesta. (Stenberg 2000, 28.)

Voiko opettajuus olla lahjakkuutta?

Tanssia harrastavista huomaa nopeasti, kenellä on tanssillista lahjakkuutta. Osa pystyy kehittämään itseään myöhemmin ja osalla tanssilliset lahjat ovat ikään kuin valmiina. Lahjakkuudesta ei ole juurikaan hyötyä, jos oppilaalla ei ole motivaatiota työskennellä lajin parissa. Tanssitekniikkaa ja ilmaisua täytyy harjoitella pitkäjänteisesti jos haluaa kehittyä, oli sitten lahjakas tai ei. Lahjakkuudessa täytyy kuitenkin ottaa huomioon että se ei ole yksiselitteinen. Tanssissa on erilaisia kriteereitä mitkä määrittelevät lahjakkuutta. Lahjakkuutena voidaan pitää teknistä taitoa, liikesarjojen muistamista, eläytymiskykyä ja lavapresenssiä.

Lahjakkuus voi olla näkyvää erinomaisuutta mutta se voi olla myös piilossa olevaa potentiaalia. Lahjakkuus onkin moniulotteinen asia ja tanssimiseen yhdistäisin niistä ainakin keholliskinesteettisen ja musiikillisen lahjakkuuden. Keholliskinesteettisesti lahjakas kykenee käyttämään kehoaan sekä luomiseen että ongelmien ratkaisuun. Myös musiikillinen lahjakkuus näkyy tanssissa: vaikka oppilas ei osaisi välttämättä laulaa, hänellä voi olla kyky kuunnella musiikkia ja ymmärtää erilaisia rytmejä jotka hän pystyy kehollistamaan ja ilmentämään liikkeen muodossa. Lahjakkuutta tarkastellessa täytyy kuitenkin ottaa huomioon oppilaan ikä, sillä eri ikäisillä motoriset taidot ovat yksilöllisiä. Joskus lahjakkuus tulee esille vasta aikuisiässä ja lahjakkuutta tulisikin tarkastella moniulotteisesti. (Mäkelä 2009, 4, 9.)

Osalla tanssinharrastajissa on siis selkeästi lahjakkuutta tanssimiseen, joka koostuu useista eri osa-alueista kuten musiikillisesta ja kehollisesta lahjakkuudesta. Usein sanotaankin lahjakkaista oppilaista, että ”hänestä tulee kyllä varmasti tanssija”. Mutta entä sitten tanssinopettajat? Harvoin olen kenenkään kuullut sanovan tanssioppilailleen että ”sinusta tulisi hyvä opettaja”. Mielestäni joillakin ihmisillä on sisäänrakennettu opettajan olemus. Se ei tarkoita sitä, että jollakin tanssioppilaalla olisi heti valmiudet tanssin opettamiseen, mutta hänellä on valmiudet opettajana olemiseen. Joillakin on luontainen ote opettamiseen. Olen havainnoinut sekä koulumme opetusharjoittelu tilanteissa että käymilläni

tanssitunneilla tätä asiaa. Osalla on koreografisesti, musikaalisesti ja rakenteellisesti todella hienoja tunteja mutta opetus on arkaa, joka heikentää kykyä havainnoida oppilaita. Joillakin on taas luontainen kyky olla oppilaiden edessä ja oikeasti opettaa asioita, eivätkä tuntisarjat merkitse siinä vaiheessa niin paljoa. Olen huomannut, että jos opettaja ottaa tilanteen haluun, tietää ja taitaa asioita, nauttii aidosti opettamisesta ja huomioi oppilaat, opettajan auktoriteetti on uskottava. Mutta onko sellainen taito opittua vai lahjakkuutta?

Opettämisen taito opitaan. Täytyy olla runsaasti tietotaitoa opettamisesta ja tanssimisesta, ennen kuin pystyy opettamaan. Tekemällä oppii, mutta pohjatyö niin tanssiteknisiin kuin opetusmenetelmiin täytyy olla mielestäni tehtynä. Ennen opiskelujeni aloittamista en pystynyt kuvittelemaan itseäni opettajaksi. En uskonut pystyväni opettamaan asioita muille, vaikka koin osaavani tanssilajit hyvin. Ensimmäisissä opetustilanteissa en kokenut olevani laisinkaan opettaja vaan pelkästään sarjojen näyttäjä, joka on epävarma omasta äänenkäytöstään sekä ylipäättään koko opettamisesta. Mitä opetan ja miksi? Opiskelun aikana epävarmuuttani lisäsi se, kun huomasin että osalle opettajan rooli oli täysin luontevaa. Luulen, että opetustilanteissa luonnollisesti olevien taito liittyy Howard Gardnerin moniälykkyysteoriaan, jossa älykkyyttä pidetään seitsemänä erilaisena itsenäisenä kykynä. Opettamiseen näistä seitsemästä kyvystä poimisin interpersoonallisen ja intrapersoonallisen lahjakkuuden. Interpersoonallisesti lahjakkaalla henkilöllä on kyky ymmärtää muiden ihmisten tunteita ja suhteita muita ihmisiä kohtaan. Intrapersonallinen henkilö ymmärtää omaa itseään ja pystyy muovaamaan omia asenteitaan ja motiiveitaan. (Weebly, moniälykkyysteoria 2015.) Tanssialan ihmisillä on poikkeuksetta keholliskinestiteettisiä lahjoja. Keholliskinestiteettiset ihmiset nauttivat liikkeestä, he ovat tietoisia kehostaan sekä käyttävät kehoaan tietoisesti enemmän (The Education Coalition, 2015). Opettaessa oman tanssiteknisen tason tai kinesteettisyyden merkitys ei ole tärkein, sillä sen on paljon muutakin. Omaa ammatillista asemaa voi ymmärtää jos on intrapersoonana. Intrapersonana ymmärtää omat määränpänsä sekä kiinnostuksenkohteensa. Heillä on intuitiota sekä motivaatiota ja tahtoa. He ovat myös itsenäisiä oppijoita. (The Education Coalition, 2015.) Tanssinopettajan työ voi olla välillä yksinäistä, joten oman työn viitekehystä täytyy itsenäisesti työstää.

Opettaessa täytyy tarpeen mukaan muovata omia ajatusmalleja ja arvoja lajiin kuuluvaksi. Seuraavaksi esitän kärjistetyn, hypoteettisen tilanteen, jonka tarkoituksena on havainnollistaa opettajan arvomaailman olevan sidoksissa opetustilanteisiin. Jo opettajan luonne on äkkipikainen ja hänen arvomaailmansa ei hyväksy Suomen maahanmuuttopolitiikkaa, hänen tulisi mukautua tanssin kentän, tai ainakin useiden tanssikoulujen oletettuihin arvoihin. Opettaessa tarvitsee pitkäjänteisyyttä eikä voi tuoda oman luonteen kaikkia puolia esille työpaikalla. Täytyisi myös sallia kaiken ikäiset ja kokoiset oppilaat tanssitunneille oli heidän taustansa minkälaiset tahansa. Mielestäni tanssinopettajan työn pitäisi olla lähöisin halusta opettaa oppilaita, joten täytyy samalla punnita omat arvot ja persoonallisuuden rakenne, sillä opettaessa opettaa aina jotakin itsestään. Opetustyö on myös kasvatustyötä ja oppilaat tulisi nähdä tasa-arvoisina.

Jotkut ihmiset ovat enemmän taipuvaisia esillä olemiseen sosiaalisissa tilanteissa. Interpersoonallisesti lahjakkaat saattavat pärjätä opetustilanteissa paremmin, sillä he viihtyvät paremmin sosiaalisissa tilanteissa ja pystyvät mukautumaan ryhmän mukaan. Koen, että oma luonne ja persoona vaikuttaa opetukseen. Minä koen olevani voimakasluonteinen persoona ja tunnen vahvasti eri tunteet. Pystyn ilmaisemaan itseäni vaivatta seurassa, jossa henkilöt ovat tuttuja. Mutta niin kutsuttu small talk ei luonnistu minulta ja se tuntuu kiusalliselta. Jos olen uusien ihmisten seurassa, olen enemmän kuuntelijana enkä pysty välttämättä ilmaisemaan omia mielipiteitäni. Ja jos koen seurassa olevan luonteeltaan vahvempia kuin minä, vetäydyn takavasemmalle. Tämä sama ilmiö seurasi minua myös tanssin opettamiseen. En siis ole kokenut, että minulla olisi luontaista otetta opettajuuteen. Opetustilanteet ovat välillä haastavia, sillä kuvittelen että minun täytyisi olla kaikkietävän auktoriteetin asemassa. Opettajat ovat kuitenkin vain ihmisiä, joten virheet ja hetkittäinen epätietoisuus oppilaiden edessä inhimillistä. Kokemuksien myötä opettaja pystyy pitämään kuitenkin uskottavuuden, vaikka tekisikin virheitä. Yksikään opettaja ei voi olla kaikkietävä ja osaava. Mielestäni ne, joilla ei ole luontaista taipumusta opettamiseen, voivat kuitenkin kehittyä hyväksi opettajiksi jos haluavat. Silloin täytyy olla kuitenkin tietoinen omista heikkouksista ja vahvuuksista ja pystyä niitä muokkaamaan. Täytyy kuitenkin muistaa, että olemukseltaan ja ulosanniltaan vahvat opettajat

eivät kaikissa tapauksissa ole pätevimpiä opettajia. Rohkean olemuksen lisäksi opettajalla täytyy olla kehotuntemusta, ihmistuntemusta, tietoa ja taitoa tanssilajin vaatimasta tekniikasta ja oikeaoppisesta tavasta opettaa sitä.

Väitän, että opettajan ammatti-identiteetin vahvistumiseen vaikuttaa taipumus pedagogiseen toimintaan. Koska en ole itse kokenut, että voisin olla opettaja, ammatti-identiteettini tanssinopettajuutta kohtaan ei ole ollut kovinkaan vahva. Mutta esimerkiksi opettajan työn harjoittelussa paljon opetustyötä tehdessäni, pystyin kehittämään omaa olemustani opetustilanteissa. Jouduin miettimään omat heikkouteni ja vahvuuteni sekä muovaamaan niitä opetustilanteissa, vaikka tilanteet olivat välillä kaukana mukavuusalueeltani. Tanssinopettajilla, joilla on ollut uran alusta alkaen kutsumus opettamiseen, on mielestäni myös lahjakkuutta opettajan roolissa olemiseen. Koen, että olen tanssillisesti lahjakas ja että minulla on piileviä lahjoja opettamiseen. Minulla on kutsumus tanssialaan mutta en koe opettamisen olevan minulle kutsumusammatti vaikka haluankin tanssinopettajaksi.

3 TANSSINOPETTAJINA TYÖSKENTELEVIEN KÄSITYS AMMATTI-IDENTITEETIN MUODOSTUMISESTA

Haastattelin opinnäytetyötäni varten kolmea tanssialan ammattilaista. Valintakriteerini haastateltavista oli usean vuoden opetuskokemus tanssialalla. Valintaani vaikutti myös se, että tiesin haastateltavat entuudestaan ja halusin tietää juuri heidän mielteitään. Jokainen heistä toimii sekä tanssinopettajana että tanssikoulun rehtorina. Haastatteluuni valikoitui naispuolisia tanssipedagogeja. Haastattelua varten laadin kysymyksiä, joihin haastateltavat saivat vapaasti vastata. Haastattelusta ei selviä tanssinopettajien nimiä, vaan puhuttelen heitä nimillä opettaja 1,2 ja 3. Numerot kertovat haastattelujärjestyksen.

Ensimmäisen haastateltavan tapasin kasvotusten. Tein haastattelusta muistiinpanoja eikä siitä ole äänitallennetta. Ennen haastattelua lähetin laatimani haastattelupohjan, jota käytimme juttelutilanteessa. Haastateltava sai kertoa vapaasti omista ajatuksistaan.

Toisen haastattelun tein puhelimitse, jonka äänitin tietokoneellani. Ennen puheluhaastattelua olin lähettänyt hänelle sähköpostitse laatimani haastattelupohjan. Juttelimme puhelimitse kuitenkin melko vapaasti aiheessa pysyen. Purin haastattelun jälkeenpäin äänitallenteen perusteella.

Kolmannelle haastateltavalle lähetin kysymyspohjan sähköpostitse. Hän lähetti vastauksensa sähköisesti. Kysyin häneltä jälkeenpäin vielä tarkentavia kysymyksiä täydentääkseni hänen vastauksiaan.

3.1 Tanssiharrastuksesta ammattiin

Aluksi selvitin haastateltavien taustatiedot tanssin suhteen. Opettaja 1 aloitti tanssimisen 3-vuotiaana. Hänen pääalajinsa oli jazztanssi. Opettaja 2 aloitti hie-
man myöhemmin, 11-vuoden iässä baletilla. Hän olisi halunnut jo aikaisemmin

tanssitunneille, mutta perheen taloudellisista syistä se ei ollut heti mahdollista. Opettaja 3 aloitti tanssitunneilla käymisen 8-vuotiaana äitinsä tanssikoulussa, joka oli perustettu vuonna 1963. Hänen lajinsa oli myös baletti. Opettaja 1 kertoi, että tanssi alkoi tuntua vakavammalta 14-15 vuoden iässä, jolloin myös alkoi harkitsemaan tanssista ammattia. Tanssijan urasta hän ei koskaan haaveillut vähäisen kannustuksen vuoksi, vaikka tanssijuus olikin vahva osa hänen identiteettiään. Jazztanssissa jokin kuitenkin kiehtoi häntä, vaikka laji olikin silloin tuore Suomessa. Jazztanssin harvinaisuus sai opettaja 1:n harkitsemaan alalle heittäytymistä:

”Ei tälläsii tanssijoita oo Suomessa, onko musta tähän?”

Hänen silloinen tanssinopettajansa kysyi hänen ollessaan 15-vuotias, että haluaisiko hän pitää yhden tanssitunnin. Hänen opettajansa seurasi näytetuntia.

”Hän teki muistiinpanoja mun tunnista, silloin näin ensimmäistä kertaa miten vaikka tendu kirjoitetaan. Se oli ihan uus juttu, silloin tajusin, että opetushan on työtä!”

Opettaja 1 koki ensimmäisen opetuskertansa merkittäväksi käänteeksi hänen urallaan. Hänen mielestään opetus oli ihanaa.

Opettaja 2 alkoi harkitsemaan tanssista ammattia täysi-ikäisyyden kynnyksellä. Hän kuitenkin lähti opiskelemaan kauppaopistoon, jonka aikana hän silti tanssi ja trenasi paljon ja oli mukana teatterin produktioissa. Tanssi kiehtoi ja kaupallinen ala oli varalla, mutta tanssijan ammattiin hän ei tähdännyt.

”En mie edelleenkään tanssijuudesta uskaltanut haaveilla.”

Hänen ensimmäiset opetuskertansa olivat hänen ollessaan 18 vuoden ikäinen. Hänen baletinopettajansa oli kysynyt, voisiko hän tulla apuopettajakseen. Kauppaopiston opintojen aikana hän teki apuopettajan töitä satunnaisesti, mutta opintojen jälkeen uravalinta selkeytyi.

”Sitte mul tuli muutama oma ryhmä mitä mie opetin läpi lukuvuoden ja sitten 1982 kun muutettiin näihin meidän nykyisiin tiloihin niin siitä lähtien oon ollut täyspäiväinen tanssinopettaja.”

Kun opettaja 3 oli yläasteikäinen, hän huomasi haluavansa tanssialalle. Tutustuminen alaan alkoi vuonna 1984, jolloin hän aloitti äitinsä koulussa opettajaharjoittelijana. Tulevaisuus opettajan työssä selvisi pian, mutta hänellä oli haaveena tehdä ensiksi töitä myös teatteritanssijana ja sen jälkeen siirtyä opettamiseen. Opettajaharjoittelijana aloitettuaan hän pääsi myös teatteriin tanssijaksi. Hän oli teatteritanssijana laitosteatterilla seitsemän vuotta, jonka jälkeen hän jatkoi täyspäiväisenä baletinopettajana.

Haastateltavilla kaikilla oli yhteistä tanssin aloittaminen nuorella iällä. Se, että he ovat jatkaneet sitä pitkään, kertoo sitoutuneisuudesta ja kunnianhimesta lajia kohtaan. Tanssi on vaikuttanut jokaisen haastateltavan identiteettiin vahvasti. Tanssiminen ja tanssijuus on jokaisella suuri osa arkea. Kaikille kolmelle opettaminen on ollut tanssijan ammatin sijaan luontevampi vaihtoehto ja se on jokaiselle sydämen asia. Vaikka he ovat olleet lahjakkaita tanssijoita, niin jokin henkilökohtainen tai ulkopuolinen taho on sivuuttanut päätoimisen tanssijan työn ja opettamisesta on tullut päätyö. Jokaisen haastateltavan ura on alkanut ulkopuolisen henkilön pyynnöstä antaa näytetunti, joten jokaisella haastateltavalla on ollut potentiaalisuutta opettajuuteen.

3.2 Ajatuksia opettajuudesta ja ammatti-identiteetistä

Kaksi kolmesta haastateltavasta koki uransa alusta asti olevansa opettajia. Opettajuus on ollut kuiteinkin heille jokaiselle itsestään selvää heti alusta alkaen, vaikka osa oli tehnyt myös tanssijan työtä. Opettaja 1 teki tanssijan töitä erilaisissa produktioissa, mutta opettajan työtä oli sen verran paljon, että valinta tanssijan ja opettajan uran välillä täytyi tehdä. Valinta oli hänelle helppo, sillä hän koki opettamisen ja opettajuuden ammatti-identiteettinä. Opettaja 1 kokee, että hänen ammatti-identiteettinsä on jo varhain muodostunut opettajuuden ympärille. Hän kokee kuitenkin ammatillisen olemuksensa pysyneen melko samanlaisena verrattaessa sitä uran alkuvaiheisiin. Hän on edelleen opetuksesta innostuva ja on ylpeä ammatistaan. Vaikka hän kokee, ettei suuria muutoksia hänen opettajuudessaan ole tapahtunut, hän sanoo olevansa nykyään kriitti-

sempi. Hän myös tietää mitä tekee ja pystyy hallitsemaan tilanteita, jotka ovat uran alussa voineet tuntua haastavilta. Kokemuksien myötä hän pystyy ajatella asioita monelta eri kannalta. Hänen opettajuudessaan on kuitenkin tapahtunut ammattitaidon suhteen muutos, sillä hän puhuu toimintatapojensa muutoksesta. Oppilaiden kanssa hän on varovaisempi sanoissansa mutta itsevarmuuden lisääntyttyä vuosien varrella hän on huomannut, ettei oppilaille tarvitse sanoa niin jyrkästi kuin hän ennen olisi sanonut.

Opettaja 2 kertoi, ettei tanssinopettajan selkeytynyt heti uran alussa, vaan koki sen selkenevän hyvin myöhään. Sen sijaan opettaja 3 koki uransa alkuvaiheilta asti olevansa opettaja. Aloittavana tanssinopettajana opettaja 2 ei ollut mielellään esillä, vaan oli enemmän kuuntelija ja oppi toisia seuraamalla.

”Olin hyvinkin ujo ja arka ja semmoinen en mikään rämöpää.”

Hän kokee tanssin vaikuttaneen vahvasti hänen identiteettiinsä 19-vuotiaasta lähtien ja se on vaikuttanut paljon hänen elämäänsä ja arkeensa. Hän kokee, että uran alussa hänen opettamisen lähtökohdat olivat erilaiset kuin nykyään.

”Aluks se opettajuus ei ollu syy miksi opetin, vaan tanssijuus.”

Jokaisen haastateltavan ammatti-identiteettiä on myös vahvistanut ja muovannut jatkuva koulutus ammattiin. Opettaja 1 haki Teatterikorkeakouluun, kun haaveammatti oli selvä. Opiskelujen aikana hän ei tehnyt tanssinopettajan työtä, mutta kehitti omia tanssitaitojaan esimerkiksi nykytanssissa, josta hänellä ei ennestään ollut kokemusta. Opintojen harjoittelujakson aikana hänelle tarjottiin tanssinopettajan työtä. Hän oli tuolloin 23-vuotias. Hän otti työtarjouksen vastaan, jonka jälkeen hän alkoi opettamaan jazz- ja nykytanssia. Tanssinopettajan maisterin tutkinnon lisäksi hän on kouluttanut itseään erilaisilla kursseilla kotimaassa ja ulkomailla.

Opettaja 2 kertoi, ettei uransa alussa ollut tanssin tutkintoa antavia kouluja. Hän kuvaili alkupolkuaan ”mestarikisällin” opinnoiksi. Hän on käynyt myös kursseja koti- ja ulkomailla. Hän kävi aktiivisesti pedagogien kursseilla kouluttautumassa omaa baletinopettajan uraa varten. Opettaja 3 on opiskellut äitinsä opeissa sekä myös lukuisilla eri kursseilla vuosien ajan.

Kouluttautumisen merkitys jokaiselle haastateltavalle oli merkittävä. Jokainen kannusti tulevia tanssinopettajia kouluttautumaan, varsinkin uran alussa. Kouluttautumista ei voi kuitenkaan unohtaa, sillä tanssinopettamisessa menetit muuttuvat ja niin myös yhteiskunta. Opettaja 2 kehotti olemaan tietoinen myös ihmisen anatomiasta ja sen muutoksista. Tanssinopettajan täytyy pystyä uusiutumaan ja kyseenalaistamaan omaa tekemistään. Yhden tanssiryhmän kanssa hyväksi todettu opetustapa ei toimi välttämättä kenenkään muiden kanssa, joten opettajalla täytyy olla tietotaitoa muista metodeista ja tavoista lähestyä ihmisiä. Myös luovuutta koetellaan tanssinopettajan työssä. Täytyisi pystyä luomaan tanssiteknisiä sarjoja sekä koreografioita, jotka soveltuvat kohderyhmälle. Opettaja 1 sanookin omasta kokemuksestaan jazztanssin opettamisesta, että luomisen tuska ei helpotu välttämättä vuosien aikana, mutta siihen voi hakea apua katsomalla tanssia ja kokeilemalla välillä jotakin uutta. Kouluttautumiseen kuuluu myös se, että kouluttaa itseään yleissivistävällä tasolla, niin tanssin kuin yhteiskunnan tapahtumien suhteen. On tärkeää tietää, mitä tanssitaiteelle kuuluu, mitkä aiheet ovat pinnalla ja millaisia esityksiä on tarjolla. Itse koen tärkeäksi myös opettaa omia oppilaita seuraamaan tanssia ja katsomaan esityksiä, sillä tanssinopettajan työ on myös tanssikasvatusta. Koen myös opettajan vastuuksi joko itse kertoa tai pyytää oppilaitaan opiskelemaan tanssin historiaa. Näin ollen tanssioppilaat pystyvät tiedostamaan mistä oman lajin juuret ovat lähtöisin. Opettaja 2 sanoo muiden tanssinopettajien tuntien seuraamisen olevan myös tärkeää, sillä niistä voi oivaltaa täysin uusia näkökulmia opettamiseen.

Tanssinopettajuutta vahvistaa ja heikentää monet asiat, eikä oma ammatillinen minäkuva pysy aina samanlaisena. Kun on monta vuotta alalla, jossa tekee työtä sekä persoonallaan että kehollaan, voi matkan aikana tulla useitakin identiteettikriisejä. Opettaja 1 kertoo, ettei hänelle ole tullut 30 tai 40 ikävuoden kriisejä, mutta nyt lähempänä 50 ikävuotta, hän on huomannut muutoksia kehoon, jotka vaikeuttavat opettajan työtä. Keho muuttuu ja esimerkiksi venyvyyden heikkeneminen vaikeuttaa sarjojen näyttämistä. Oma fyysinen jaksaminen ja kehon muutokset kuuluvat tanssinopettajan työhön ja muutokset täytyy hyväksyä. Oma keho ja kinesteettisyys vaikuttaa minuuteen ja opettaja 2 onkin

sitä mieltä, että mahdollisuuksien mukaan kannattaa itse treenata niin pitkään kuin mahdollista oman työnteon helpottamiseksi ja kunnon ylläpitämiseksi.

Vaikka opettajan olisi hyvä pystyä olemaan muuntautumiskykyinen, opettaja 1 kokee sen välillä ammatti-identiteettiä heikentäväksi kun täytyy pohtia omaa osaamistaan; osaako uusiutua riittävästi, täytyykö uusiutua ja miksi. Hän kokee mukavat kollegat ja antoisa työilmapiiri identiteettiä vahventavaksi. Opettaja 2 on kokenut opettajuutta heikentäväksi hetkiksi ne, kun nuorempana olisi halunnut opettaa jotakin tiettyä ryhmää mutta ei saanutkaan. Opettaja 2 identiteetti on muovautunut vahvasti rehtorina olemisen ympärille, jonka kautta hän nykyään katsookin tanssia ja opettamista. Eripura työpaikalla saa hänet välillä miettimään, onko hän oikealla alalla. Opettaja 3 kokee ammatinvalintaansa vahvistavan oppilaiden viihtymisen tunneilla vuodesta toiseen. Se, että näkee oppilaiden haluavan oppia jatkuvasti uutta, lujittaa ammatti-identiteettiä.

”Myös oppilaiden pääsy eteenpäin esimerkiksi ammattiopintoihin vahvistaa identiteettiäni.”

Tanssinopettajuus kehittyy vuosien opettamisen tuloksena ja sitä muokkaa lukuisat onnistumiset ja epäonnistumiset. Opettajan rooli on monimuotoinen ja opettajuutta täytyy kehittää itse, vaikka olisikin ollut alalla jo vuosia. Opettaja 3 kertoo:

”Ainakin olen työlleni sataprosenttisesti omistautuva opettaja. Hyvä opettaja on kannustava, joka rohkaisee oppilaitaan yrittämään aina parastaan, on sopivasti vaativa, reilu ja ystävällinen. Hyvä opettaja kouluttautuu ja kurssittaa itseään koko ajan mm. tanssitekniikassa.”

Halusin kysyä haastateltavilta lopuksi neuvoja tuleville tanssinopettajille. Opettaja 1 on opettanut useamman vuoden jazztanssia ja on toiminut laajalti toimivan tanssikoulun rehtorina. Rehtorin työ on muovannut hänen identiteettiään ja se on tuonut näkökulmia uran luomiseen ja tanssikoulun kasvattamiseen. Hänen neuvonsa tuoreille tanssinopettajilleen on, että:

”Kunnianhimoa täytyy olla, mutta sen kanssa pitää pystyä elää.”

Opettaja 2 on tehnyt mittavan uran baletinopettajana sekä tanssikoulun rehtorina vuodesta 1997, mikä on hänen päätyönsä nykyään. Koulun johtamisen ja

useiden tanssioppilaiden kouluttamisen jälkeen, hänellä on yksi neuvo antaa tanssin kentälle lähteville.

”Säilytä rakkaus tanssiin. Ja ole aktiivinen siinä että se säilyy.”

Opettaja 3 on seurannut äitinsä jalanjäljissä baletinopettajana ja toiminut myös tanssikoulun rehtorina vuodesta 1991. Vaikka tanssi ja taide on upea asia, muistuttaa hän kuitenkin, ettei se ole aina ruusuilla tanssimista

”Opettajuus ei ole työ, joka loppuu kun laitat tanssistudion oven päivänpäänteeksi kiinni. Se on mukanaasi koko ajan, ainakin jos olet omistautunut työllesi. Se on samalla ihanaa ja joskus myös kamalaa.”

Tanssinopettajan työ vaatii rakkauden tanssiin, jos haluaa tehdä kunnianhimoista työtä. Opettaja 2 sanoo, että tanssi on ollut hänelle jo pitkään iso osa arkea, johon hän jatkaa:

”Pakkohan sen on olla, että rakkaus tanssiin on säilynyt.”

Opettaja 2 oli haastateltavista ainut, joka kertoi oman luonteen vaikuttavan opettajan olemiseen. Vaikka hän oli alkuun ujo, hän kertoo tilanteen olevan vuosien työnteon jälkeen eri.

”Nyt mie en oo enää ollenkaa niin ujo ja arka ja ihan rohkeasti esitän omia mielipiteitä ja ajatuksia tanssista ja tanssinopettamisesta, mitä en silloin alussa tehnyt.”

Tanssinopettaminen vaatii työtä ja halua opettamiseen. Opettaja 2 painottaa vielä, että työ vaatii nöyryyttä ja oppilaiden parhaan ajattelemista. Opiskelua ei voi lopettaa kun on käynyt jonkun koulun, vaikka työ opettaakin paljon. Opettaja 1 mukaan opettamiseen täytyy löytyä kipinä, eikä siihen kannata asennoitua niin että ”mä nyt vähän kokeilen”. Opettaja 2 koki uran alkuvaiheet haastaviksi, koska hän ei mielestään ollut valmis opettajan työhön. Hän oli vaativa itseään kohtaan eikä kokenut olevansa kypsä kasvattajaksi.

”En mie kaksikymppisenä kokenu vielä että must vois tulla äiti, se liittyy tämmösiinkin asioihin.”

Opettaja 2 oli haastateltavista ainut, joka ei kokenut olevansa uransa alussa opettaja, vaan on kasvanut opettajuuteen pikkuhiljaa. Hänen ammatti-

identiteetin vahvistumisen merkittävin hetki oli ensimmäisen apurahan saaminen, joka lisäsi uskoa omaan ammatinvalintaan. Hän koki ulkopuolisen tunnustuksen tärkeäksi sillä se sai hänet pysymään valitsemallaan polullaan opettajan työssä ja myöhemmin hän on pystynyt antamaan tunnustusta myös itse itselleen.

Jokainen haastatteleman opettaja tekee työtänsä rakkaudesta tanssia, taidetta ja opettamista kohtaan. Vaikka se on työtä, se on samalla suuri osa elämää, joka kulkee mukana paikasta toiseen. Kunnianhimmolla, nöyryydellä ja kovalla työllä jokainen heistä on pärjännyt tanssialan ylä- ja alamäissä eivätkä pahimmatkaan identiteettikriisit ole saaneet heitä lopettamaan työtään. He ovat sitoutuneet täysin heidän työhönsä. Jokainen heistä on tehnyt omalla tavallaan työtä, mutta jokaisella on halu siihen tekemiseen ja se kantaa pitkälle.

4 POHDINTA

Tätä opinnäytetyötä kirjoittaessa olen joutunut miettimään paljon omaa ammatti-identiteettiä, joka oli myös opinnäytetyöni yksi tarkoituksista. Tarkoitus ei ollut löytää yhtä ja ainoaa vastausta, vaan pohtia omaa tanssijuutta, opettajuutta ja tulevaisuuden haaveita, jotta olisin enemmän tietoinen itsestäni ja valinnoistani. Tekemieni haastattelujen perusteella yksi asia on kuitenkin selvää: tanssinopettajan ammatti-identiteetin muodostuminen pitkä prosessi eikä se saavuta koskaan tiettyä määränpäättä. Aina on varaa kehittää itseään luovuudessa, tiedossa, taidoissa ja lähes missä tahansa osa-alueessa. Kun on valmis ottamaan ammatin tuomat haasteet vastaan, pysyy kehittämään itsestään monipuolisen alan ammattilaisen.

Opinnäytetyöprosessin aikana olen alkanut ymmärtämään hieman kokonaisvaltaisemmin, mitä tanssinopettajan työ on ja olenko siihen ylipäättään valmis. Joskus tuntuu, että tanssinopettajan työtä ei pidetä työnä. Mutta se on työtä isolla t:llä. Se, että suunnittelee tuntisarjoja ja kuuntelee musiikkeja monia tunteja, on jo työtä. Jokainen tanssisarja on oman luovuuden ja kehollisuuden tulosta ja niitä opettaessa antaa oppilaille jotakin itsestään. Jokainen oppilas tulisi huomioida ja pitää heitä tasa-arvoisina. Tanssitekniikka tulisi opettaa oikein, jotta vammoilta vältyttäisiin ja tekniikka olisi oikeaoppista. Lista on loputon, mitä tanssinopettajan työnkuvaan kuuluu. Tanssinopettajat ovat myös taiteenalan kasvattajia.

Tanssinopettajan työ on vuorovaikutteinen ja ihmisläheinen ammatti. Tanssinopettaja kohtaa monia ihmisiä, monia taustoja ja tarinoita, kehoja, persoonia. Myös jokainen oppilas on erilainen oppija. Siksi onkin hyvä kyseenalaistaa aika ajoin omia työtapoja. Opetusmallit, yhteiskunta ja ihmiset muuttuvat.

Ammatti-identiteettiin vaikuttaa vahvasti kaikki se, mitä minä olen juuri nyt ja mistä kaikesta vaikutun: mitä musiikkia kuuntelen, kenen kanssa vietän aikaa, millaisissa paikoissa tykkään käydä, millaisia tanssiesityksiä käyn katsomassa. Ne kaikki muovaavat omaa persoonaa joka on vahvasti läsnä myös opettajuus-

dessa. Elämässä tapahtuvat muutokset ovat myös kytköksissä omaan ammatilliseen identiteettiin. Eräs baletinopettaja kertoi, että ensimmäisen lapsen saaminen vaikutti paljon hänen omaan identiteettiin ja sen kautta ammatillisiin näkökulmiin esimerkiksi lapsia opettaessa.

Koen, että minulla on valmiudet tanssialan asiantuntijatehtäviin, niin kuin Turun AMK:n Taideakatemiaan tanssinopettajakoulutuksesta luvattiinkin tarjota. Koen, että voisin toimia tanssinopettajana, tanssijana tai vaikkapa koreografina. Mutta missään edellä mainituissa en ole valmis, mutta olen valmis hyppäämään tanssialan monipuolisiin työtehtäviini ja kehittämään ammattitaitoani. Tämän opin-
näytetyöprosessin aikana olen ymmärtänyt tanssialan monipuolisuuden ja sen hienouden. Seuraavaksi tähtään tanssinopettajuuteni kehittämiseen. Aika näyttää, mitä tanssiala voi tarjota tulevaisuudessa minulle ja mitä minä tanssialalle.

LÄHTEET

Arasola, P. 2002. Ammatti-identiteetti ja sen muutos työnohjauksessa. Suomen työnohjaajat ry. Viitattu 18.4.2015. <http://www.suomentyonohjaajat.fi/Osviitta/piaarasola.html>

Korja, V. 2012. Olen teatteri-ilmaisun ohjaaja, opinnäytetyö. Metropolia. Viitattu 18.4.2015 [https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/49493/Olen%20teatteri-ilmaisun%20ohjaaja_%20Venla%20Korja.pdf?sequence=1%](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/49493/Olen%20teatteri-ilmaisun%20ohjaaja_%20Venla%20Korja.pdf?sequence=1%20)

Mäkelä, S. 2009. Lahjakkuuden ja erityisvahvuuksien tunnistaminen. Opetushallitus. Viitattu 18.4.2015 <http://lahjakkuus.fi/page10.php>

Sippo, M. 2000. Sairaalasielunhoitajan ammatti-identiteetti. Helsinki: Suomalainen teologinen kirjallisuusseura

Stenberg, K. 2011. Riittävän hyvä opettaja. Jyväskylä: PS-kustannus

The Education Coalition 2015. Multiple Intelligences. Viitattu 5.5.2015 <http://www.tecweb.org/styles/gardner.html>

Weebly 2015. Moniälykkysteoria. viitattu 6.5.2015 <http://monilykkysteoria.weebly.co>

Liite 1. Haastattelupohja

TAUSTATIEDOT

1. Minkä ikäisenä aloitit tanssimisen? Mitä tanssilajeja olet tanssinut?
2. Milloin huomasit haluavasi tanssista ammatin? Mitkä syyt johtivat tähän?
3. Mitä tanssialan opintoja olet käynyt?
4. Milloin aloitit opettamisen? Mitä lajeja opetat/olet opettanut?
5. Oletko tehnyt työksesi tanssijan työtä?

AJATUKSIA AMMATTI-IDENTITEETISTÄ

1. Miten tanssi on vaikuttanut sinuun? Onko siitä tullut osa identiteettiäsi?
2. Koitko heti urasi alussa itsesi tanssinopettajaksi? Onko ammatti-identiteettisi rakentunut opettajuuden, tanssijuuden, yms ympärille?
3. Mitkä tekijät ovat vahvistaneet ammatti-identiteettiäsi? Entä heikentäneet?
4. Millaiseksi alan ammattilaiseksi koit itsesi urasi alussa ja millainen ammatti-identiteettisi on nyt? Muovautuuko se koko ajan?
5. Millainen koet olevasi tanssinopettajana? Mitä on mielestäsi hyvä opettajuus?
6. Neuvoja/ajatuksia tuleville tanssinopettajille?